nieuws

"Cerrado valt ten prooi aan ontbossing en monoculturen"

nieuws

In Brazilië verplaatst de ontbossing zich zuidwaarts naar de Cerrado. De economische logica is dezelfde als in het Amazonewoud: de aanleg van enorme plantages met monoculturen. De ecologische en sociale gevolgen zijn minstens zo ernstig. Die waarschuwing lanceren Bart Staes en Bas Eickhout van de Europese Groene Fractie en Luc Vankrunkelsven van de ngo Wervel.

28 OKTOBER 2010 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:13

Lees meer over:
wereld
natuur
landbouw algemeen

In Brazilië verplaatst de ontbossing zich zuidwaarts naar de Cerrado. De economische logica is dezelfde als in het Amazonewoud: de aanleg van enorme plantages met monoculturen als soja, eucalyptus, maïs en suikerriet. De ecologische en sociale gevolgen zijn minstens zo ernstig. Die waarschuwing lanceren europarlementsleden Bart Staes en Bas Eickhout (Groene Fractie) en Luc Vankrunkelsven van de ngo Wervel.
Het verlies aan biodiversiteit kost de wereldeconomie volgens de schattingen van het onderzoeksproject 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity' (TEEB) jaarlijks 70 miljard dollar. Zogenaamd ‘onopvallende diensten’ als waterhuishouding of zuivering worden gratis door ecosystemen geleverd. Daarom kosten met name ontbossing en andere ecologische schade veel geld omdat die diensten dan niet of minder geleverd kunnen worden.
De Cerrado, ruim een vijfde van Brazilië, met 22 miljoen mensen verspreid over elf deelstaten, levert enorm veel van dit soort 'onzichtbare en onvervangbare diensten'. Bart Staes, Bas Eickhout en Luc Vankrunkelsven noemen de Cerrado niet alleen een schatkamer van biodiversiteit, maar ook een cruciale regio voor het ontstaan en voeden

van rivieren die belangrijk zijn voor gans Brazilië. Ook voor de productie van elektriciteit is Brazilië nagenoeg geheel afhankelijk van het water dat vanuit de Cerrado komt.
De Cerrado is tevens de meest soortenrijke savanne ter wereld, met volgens het Braziliaanse ministerie van Leefmilieu duizenden soorten bomen, honderden soorten vogels, zoogdieren, vissen en amfibieën. De bomen blijven er meestal klein en hebben een grillig uiterlijk. Vele soorten hebben leerachtige bladeren en een dikke schors, zodat ze weinig vocht verliezen. “Voor een Cerradostruik ligt dat vochtverlies op 1,5 tot 2,6 mm per dag, voor soja is dat 8,4 mm”, illustreert Vankrunkelsven. Omwille van de telkens weerkerende droogtemaanden gaan de wortels diep de grond in.
Gecombineerd met de dikwijls poreuze bodem maakt dit dat in de loop van miljoenen jaren gigantische onderwatervoorraden opgebouwd werden.
Door de massale ontbossing (met 30.000 km2 per jaar, twee- tot driemaal meer dan in het Amazonegebied) en de aanleg van waterintensieve monoculturen als soja- en suikerrietplantages, dreigt deze langzaam opgebouwde watervoorraad in enkele decennia op te drogen. Reeds 40 procent van de Cerrado is intussen ontbost. “Dit proces heeft nu al zichtbaar catastrofale gevolgen, niet alleen voor de Cerrado zelf, maar voor de waterhuishouding van bijna heel Latijns-Amerika”, waarschuwen Staes, Eickhout en Vankrunkelsven.
“De Cerrado is het nieuwe Eldorado voor uitgestrekte monoculturen waar weinigen veel geld kunnen verdienen”, hekelt Vankrunkelsven. “Die monoculturen doen het gebied niet alleen letterlijk opdrogen, maar ondergraven ook de biodiversiteit en jagen mensen het gebied uit. Dit soort grootschalige landbouw is bovendien niet arbeidsintensief, waardoor boeren naar de reeds overvolle Braziliaanse steden worden gedreven.”
In Brazilië zélf begint volgens de auteurs van de noodkreet het besef over de ecologische en sociale ramp door te dringen: het ‘Fórum Goiâno em Defesa do Cerrado’ wil alleszins aan een grote consensus voor een nieuwe en andere ontwikkeling werken. Stilaan begint het door te dringen dat de rijkdom van dit unieke gebied voor de voedselvoorziening kan instaan en via duurzame en fair trade handel een alternatief kan bieden. Het Global Environment Facility (GEF) en het VN-ontwikkelingsprogramma UNDP hebben al verschillende programma's die de biodiversiteit van de Cerrado willen beschermen door de natuurlijke rijkdom duurzaam te exploiteren.
Het komt er volgens de auteurs op aan een regionale economie uit te bouwen, die niet gebaseerd is op de invasie van monoculturen, maar op de oorspronkelijke polycultuur.
"Een economie waar iedereen beter van wordt: de diverse ecosystemen, de lokale

bewoners en landbouw, fauna en flora, de waterhuishouding en daarmee ook de stedelijke bevolking en het wereldklimaat", luidt hun visie.
Lokaal begint dat besef stilaan door te sijpelen, maar voor Staes, Eickhout en Vankrunkelsven moet dit uitgroeien tot een mondiaal bewustzijn. Aandacht voor de Cerrado op de biodiversitieitsconferentie in Nagoya en op de klimaatconferentie in Cancun achten zij daarom cruciaal.
Meer info: 'De sluipende vernietiging van een Braziliaanse schatkamer van biodiversiteit'

Beeld: Wervel

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada